

ISSN 1652-7224 ::: Publicerad den 6 juni 2008

Utskriftsvänlig pdf-fil

Läs mer om de olympiska spelen på idrottsforum.org

De olympiska spelen är det största idrottsliga evenemanget i världen. De äger rum vartannat år; dock ska sommarspelen, de riktigt stora spelen – 11.100 atleter 2004 mot en knapp fjärdedel för vinterspelen 2006 – iscensättas bara vart fjärde år. Under de dryga två veckor som sommarspelen pågår ska idrottare i 26 sporter (2012) och ett otal olika grenar, deltävlingar, matcher och/eller heat arbeta sig fram till en slutgiltig topposition – eller bli utslagna på vägen. I Sydney 2000 fanns på plats uppskattningsvis 16.000 journalister och andra mediafolk. OS sågs av nästan fyra miljarder tevetittare. Budget för spelen 2012 i London är (under)skattad till motsvarande 120 miljarder svenska kronor. Och, som alla vet som brukar följa spelen – det fungerar! Det finns med andra ord en organisatorisk kompetens i spel här som saknar motstycke i något annat sammanhang. Det borde vara intressant att studera! Eller hur? Varför inte rikta frågan till Hallgeir Gammelsæter, som tillbringat ett par stressiga majveckor med Elena Theodorakis nya bok *Olympic Event Organization* (Elsevier Butterworth-Heinemann). Hallgeirs svar är som väntat att det borde vara mycket intressant, men att Theodoraki, som till vardags undervisar och forskar om sport management vid Loughborough University, dessvärre inte lyckas förmedla detta till läsarna av hennes bok. Torr prosa, långa citeringar och teoriunderskott är några av de hinder hon ställer upp för vår recensent och andra läsare av hennes bok.

Att organisera en olympiad

Hallgeir Gammelsæter

Avd. for økonomi-, informatikk- og samfunnsfag, Høgskolen i Molde

*Eleni Theodoraki***Olympic Event Organization**

186 sidor, inb.

Oxford: Elsevier Butterworth-Heinemann 2007

ISBN 978-0-7506-8476-7

Underveis i lesingen av denne boken dukker stadig spørsmålet opp: Hva var forfatterens mening med boken? Var det å lage en oversikt over hvordan IOC sørger for at de får lekene arrangert annethvert år (sommer og vinter), eller ønsker også forfatteren å gi oss en analyse av hvordan IOCs organisasjon fungerer?

Veldig store deler av boken er deskriptiv, og i beskrivelsen av apparatet som skal til for at OL (OS)-maskineriet skal rulle siterer Theodoraki flittig og gjerne langt fra IOCs og OL-arrangørens egne dokumenter. Det er ikke alltid så spennende. Selv for dem som skulle ha spesielle grunner til å ville vite mer om IOCs event organization - og slike finnes det vel flere av også i Skandinavia når våre land forsøker å realisere sine OL-ambisjoner – vil jeg tro at boken kan virke kjedelig, først og fremst fordi den ikke greier å bringe fram spenningen og friskheten som kommer med forskning som bygger på nye og egne data. Bokens datamateriale og forfatterens manglende evne til å stille kritiske spørsmål til dette materialet gjør at den virker nærmest offisiell, langtekkelig, abstrakt og ufarlig. Når det er sagt kan den nok likevel fungere for dem som har behov for å få en samlet oversikt over hvordan IOC-apparatet er bygget opp og hvordan det er ment å fungere som en event organisasjon.

Hva så med analysen? Theodoraki stiller følgende spørsmål:

- Which organizations are involved in the Olympic Movement and in what capacity?
- What are the interorganizational flows of authority and finance between them?
- How is work grouped, in what unit sizes, how specialized and formalized are work processes?
- How complex, dynamic, diversified, or friendly is their environment?
- What are the power issues and how do the technological processes affect these organizations?
- How do the OCOGs evolve in their life cycle, what pressures shape their structures and management processes and how is work co-ordinated?

Med denne lange rekken av spørsmål er det kanskje ikke overraskende at svarene blir deskriptive og ikke graver særlig dypt. Forfatteren legger likevel an noen teoretiske perspektiver i bokens første del. Spørsmålet er om det er særlig vellykket. Kapittel 1 er en gjennomgang av ulike organisasjonsteoretiske skoler som jeg ikke helt ser meningen med. Det blir ganske generelt, og knapt nok brukt i resten av boken. Et unntak er gjennomgangen av Henry Mintzbergs kjente organisasjonskonfigurasjoner og de designparametre og koordineringsprinsipper disse bygger på. Og Theodoraki benytter disse i et forsøk på å analysere organisasjonen(e), spesielt i kapittel 4 og 6. Også her synes jeg imidlertid at det blir altfor overflatisk. Ikke ett sted stiller hun spørsmål ved om Mintzbergs modell egner seg for å analysere IOC og de mange organisasjonene som er involvert i nettverket, og koplingen mellom Mintzbergs modell og Bradachs teorier om kjeder og franchising som legges fram i innledningen til kapittel 2 blir heller ikke gjort, alle fall ikke eksplisitt. Her kunne det nemlig ligge noe spennende, men det blir liggende urørt.

Samtidig er det vanskelig å finne ut hva som er hennes analyseenhet. Er det hele IOC apparatet hun definerer som event organisasjonen, eller det spesielle deler av det? Noen ganger opererer hun på IOC nivå, andre ganger på nasjonalt nivå og arrangørnivå (for eksempel i kapittel 6) uten at dette gjøres tydelig for leseren i forhold til analyseapparatet. Referanse til Mintzbergs parametre brukes uansett, men uten at vi får vite hvordan det henger sammen på ulike nivåer i organisasjonen. Theodoraki konkluderer med at IOC samlet må ses på som en divisjonalisert struktur. Uten at begrunnelsen for denne konklusjonen er overbevisende gir den likevel noen spennende assosiasjoner som forfatteren godt kunne ha forsøkt å utvikle. Hvis de nasjonale olympiske komiteene kan anses som geografiske divisjoner for IOC, hvordan resultatstyres de i så fall og hvilken autonomi har da det enkelte land? Og hvilken type aktivitet er det da IOC driver? I Theodorakis framstilling får man assosiasjoner til IOC som et multinasjonalt kommersielt selskap som driver sin virksomhet gjennom å sette opp eksklusive arrangementer (de olympiske leker) og dertil utnytte tilhørende brands, merkevarer og ritualer. Selv om hun absolutt gir plass til kritiske stemmer om IOC, følger hun i liten grad IOC erklærte ikke-kommersielle mål om idrett som et middel for fred og forsoning. Vi får derfor ikke noen analyse av om denne divisjonaliserte strukturen har noen parametre for å måle om den lykkes på disse områdene, og hvordan de settes i sammenheng med de kommersielle målene. Boken etterlater derimot en følelse av det er snakk om en organisasjon med målforskyvning. Det er de kommersielle målene som i dag står sterkt. De ideelle er mer ferniss. Likevel tematiserer ikke Theodoraki dette.

Theodoraki har en noe uvant skrivestil: Hun siterer svært flittig og ofte langt, og kommenter ikke alltid sitatene. Hun gir dermed god plass til andre stemmer, ofte også interessante stemmer, men hennes egen stemme ofte blir vanskelig å "høre". Derfor er det ofte også vanskelig å vite hva hennes egne resonnementer og konklusjoner er. Bedre blir det ikke av språket er noe fortettet og formelt. Dessuten skjemmes boken av dårlig etterarbeid. Når setninger ender med "two phases and." (s.114) eller "and according to the IOC (2005c)." blir ikke meningsinnholdet så lett å få tak i.

Olympic Event Organization er samlet sett en skuffende bok. Dens verdi ligger hovedsakelig i den omfattende beskrivelsen av hvordan IOC er satt sammen til et nettverk av organisasjoner med det formål å arrangere de olympiske lekene på en slik måte at de kommersielle verdiene bare øker. Forsøket på analyse blir man ikke så klok på. Det er synd, for en god organisasjonsteoretisk analyse av IOC ville jeg like å se.

© Hallgeir Gammelsæter 2008

Köp boken från Adlibris.se

Kjøp boken fra Capris.no

Køb bogen fra eLounge.dk